

Eerste voortgangsrapportage 2021

20-07-2021

Definitief vastgesteld door DB dd. 10 juni 2021

4.3.9 Maatwerk: integraal en regelluwwerken

Speerpunt	Kwaliteit
Wat willen we bereiken?	Maatwerk: integraal en regelluwwerken. Werken in (wederzijds) vertrouwen in plaats van controle (regeldruk voor inwoners verminderen).
Wat willen we ervoor doen?	Doelstelling is dat steeds meer regelluwwerken (werken in wederzijds) vertrouwen in plaats van controle (regeldruk voor inwoners verminderen) en optimaal integraal gewerkt wordt. In 2019 zijn de eerste stappen gezet, in 2020 gaan we verdere stappen ondernemen om uiteindelijk in 2021 volledig regelluwwerken en integraal te werken.
Wat is de stand van zaken?	Stimulansz heeft Duo+ ondersteund bij het opzetten van de schrapessies. Het gaat bij de schrapessies om <i>regelluwwerken</i> en <i>rek in de regels</i> . Na een startbijeenkomst in december 2020 zijn vijf groepen (Jeugd & Leerplicht/WMO/Participatie/SHV en Minima- en Armoede) opgericht. In januari en februari 2021 hebben er per groep twee vervolgbijeenkomsten zich verdiept welke quick wins te behalen zijn, hoe het werk makkelijker en efficiënter voor de inwoners met minder administratieve lasten voor de uitvoering, kan worden gemaakt. Maar ook hoe de speelruimte van de regels goed te benutten waardoor er meer maatwerk kan worden geboden. De resultaten van deze schrapessies worden in het tweede kwartaal 2021 door Stimulansz gedeeld met Duo+. De suggesties voor verbeteringen zullen meegenomen worden in de doorontwikkeling van het Sociaal Domein. Voor de zomer wordt er een startbijeenkomst gepland voor de "Omgekeerde toets", een methodiek die medewerkers ondersteunt bij het uitvoeren van maatwerk.

4.3.10 Corona – Sociaal Domein

Extra regelingen vanwege Corona

Na een periode van economische groei en een krappe arbeidsmarkt, is hier plotseling een einde aan gekomen door de Coronacrisis. Van de ene op de andere dag is de economie in bepaalde sectoren volkomen stil komen te liggen. Het Rijk heeft steunmaatregelen genomen om de gevolgen voor bedrijven en zzp-ers te ondersteunen.

De steunmaatregelen Corona 2021

Onderstaande steunmaatregelen zijn overgeheveld naar de gemeenten c.q. het Sociaal Domein. Het gaat in 2021 om de volgende regelingen:

1. De Tijdelijke overbruggingsuitkering zelfstandig ondernemers (Tozo). In 2021 wordt uitvoering gegeven aan de Tozo regeling 3 en 4
2. De regeling Tijdelijke Ondersteuning Noodzakelijke Kosten (TONK)
3. De regeling Heroriëntatie Zelfstandigen

Voor de zelfstandige ondernemers is een tijdelijke overbruggingsregeling (Tozo) in het leven geroepen die vanaf 1 maart 2020 van kracht is en voorlopig doorloopt tot 1 juli 2021. Deze regeling is gebaseerd op de bijstand voor zelfstandigen (Bbz) en bestaat uit twee regelingen:

1. uitkeringen levensonderhoud en
2. bedrijfskredieten.

Voor de Tozo 1, 2 en 3 zijn er 1.909 aanvragen verwerkt (stand van zaken 1 april 2021: Uithoorn 1231 en Ouder-Amstel 678). De controle op de rechtmatigheid van deze verstrekking en de terugvordering van de verstrekte kredieten vragen in 2021 en verder tijd. De regeling Tozo 4 loopt vanaf 1 april 2021. De financiële gevolgen, inclusief de uitvoeringskosten worden vooralsnog vanuit de bijdragen van het Rijk gedekt. Of de rijksbijdragen uiteindelijk voldoende zijn moet aan het eind van de rit nog blijken.

De TONK regeling is bedoeld voor ondernemers die door een terugval in inkomsten noodzakelijke kosten (zoals woonlasten) niet meer kunnen betalen. De regeling loopt (vooralsnog) van 1 januari 2021 tot 1 juli 2021. De regeling heroriëntatie zelfstandigen biedt ondersteuning aan zelfstandigen bij hun heroriëntatie op de arbeidsmarkt. Beide regelingen worden binnen het Sociaal Domein uitgevoerd. Voor de uitvoering van de regelingen zijn uitvoeringsbudgetten beschikbaar gesteld.

Effecten op het uitkeringsbestand

Al met al zijn de gevolgen als gevolg van de impact van de Coronamaatregelen voor de arbeidsmarkt niet goed te overzien, mede omdat veel steunmaatregelen nog doorwerken. Geconstateerd wordt dat de noodmaatregelen niet hebben kunnen voorkomen dat meer mensen een WW-uitkering hebben aangevraagd,

veel ondernemers en zzp-ers gebruik hebben gemaakt van de Tozo en NOW-regelingen en flexwerkers een beroep hebben gedaan op de flexregeling en dat de instroom op de bijstand is toegenomen, waarvan een groot deel jonger is dan 27 jaar.

Ouder-Amstel

Het jaar 2020 is afgesloten met 184 uitkeringen, dat zijn 8 uitkeringen meer dan op 31 december 2019 (bedenk hierbij dat in het eerste kwartaal van 2021 nog uitkeringen met terugwerkende kracht kunnen instromen). De toename in 2020 op de peildatum 31 december bedraagt circa 5%. Maar hier staat tegenover dat de daadwerkelijke instroom in de loop van 2020 hoger was t.o.v. 2019. De instroom in 2019 was 49 uitkeringen en in 2020 75 (waarvan 6 met terugwerkende kracht), een toename meer dan 50%. Maar hier staat tegenover dat de uitstroom in 2020 eveneens is toegenomen. In 2019 bedroeg de uitstroom 56 uitkeringen en in 2020 67 uitkeringen, een toename van 11 (20% meer dan in 2019).

Uithoorn

Het jaar 2020 is afgesloten met 336 uitkeringen, dat zijn er 32 meer dan op 31 december 2019 (bedenk hierbij dat in het eerste kwartaal van 2021 nog uitkeringen met terugwerkende kracht kunnen instromen). De toename in 2020 bedraagt circa 10%. Duidelijk is te zien is dat er meer burgers zich gemeld hebben om een uitkering (exclusief Tozo meldingen), de daadwerkelijke instroom hoger was t.o.v. 2019. De instroom in 2019 was 81 uitkeringen en in 2020 bedroeg dit 136, een toename van 55 (68% meer dan in 2019). Hier staat tegenover dat de uitstroom in 2020 eveneens is toegenomen. In 2019 bedroeg de uitstroom 75 uitkeringen en in 2020 was dit 104 (39% meer dan in 2019).

Geconcludeerd kan worden dat zowel bij zowel Ouder-Amstel als Uithoorn de instroom als de uitstroom in 2020 hoger is dan in 2019 met als resultaat een hoger aantal lopende uitkeringen. Het is uiterst onzeker hoe de ontwikkeling van het bijstandsbesluit er in 2021 uit gaat zien. De Coronamaatregelen, waaronder de ondersteuning van bedrijven en zelfstandigen, hebben een remmende werking op de toename van het uitkeringsbestand. Maar wat gebeurt er als de Tozo ondersteuning stopt, hoeveel ondernemers moeten daardoor op termijn bijstand aanvragen. Sterke stijgingen (en dalingen) in de WW werken pas een jaar later fors door in de bijstand. Hier staat tegenover dat het aantal beschikbare banen groeit en het Sociaal Domein nu al inzet op de heroriëntatie van zelfstandigen.

Duidelijk is dat de komende jaren rekening moet worden gehouden met een stijging van het uitkeringsbestand, maar hoe hoog die stijging gaat worden, is nog onduidelijk. Een stijgend uitkeringsbestand leidt tot hogere uitkeringslasten en uitvoeringskosten (bedenk hierbij dat niet de eindcijfers maar juist de dynamiek tussen de cijfers (hogere instroom/hogere uitstroom een groot effect heeft op de werkzaamheden van de klantmanagers PW).

Tenslotte

Gemeenten moeten afwachten of, en in welke mate, de te verwachten hogere uitkeringslasten worden gecompenseerd via een ophoging van het BUIG-budget. Als de rijksvergoeding wordt verhoogd dan dempt dit natuurlijk de schadelast voor gemeenten. In april 2021 volgt een *nader voorlopig BUIG-budget* vanuit het Rijk.

Tot op heden leidt de Coronacrisis nog niet tot een toename van het beroep op de gemeentelijke armoede- en minimaregelingen.

Effecten zorgaanbieders

De Coronacrisis heeft ook grote impact op de uitvoering van de Jeugdzorg, de Wmo en re-integratiebureaus. In 2020 zijn deze aanbieders gecompenseerd voor meerkosten en omzetgarantie. Om de zorg te continueren wordt de regeling voor de vergoeding van meerkosten aan aanbieders in 2021 voortgezet. Uitgangspunt is dat het de gemeente en aanbieder onderling tot passende afspraken komen over de continuïteit van financiering. Deze afspraken worden op dit moment voor 2021 gemaakt. De uitwerking van deze afspraken zal betekenen dat er in de uitvoering aandacht is voor het verrekenen van meer- en minderkosten die de aanbieders door de Coronacrisis maken. Er vinden gesprekken plaats tussen de VNG en het rijk over de compensatie aan de gemeenten.